

Herman Derk Louwes (1893-1960)

Burgemeester van de Nederlandse landbouw

H.M.L. Geurts

Historia Agriculturae 32

---

n hi

In 1996 werd het Landbouwschap, parel van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties, opgeheven naar aanleiding van een loonconflict tussen werkgevers en werknemers in de landbouw. Hiermee kwam een einde aan een ruim vijftig jaar bestaand samenwerkingsverband tussen de georganiseerde boeren en landarbeiders.

In *Herman Derk Louwes (1893-1960) Burgemeester van de Nederlandse landbouw* beschrijft de auteur de totstandkoming van de Stichting voor de Landbouw - in 1954 opgevolgd door het Landbouwschap - en met name de betekenis van H.D. Louwes in dit proces.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de basis gelegd voor deze samenwerking, vanuit de gedachte dat de verzuilde en intern sterk verdeelde organisaties aan invloed en kracht zouden winnen als zij zich manifesterden als eenheid.

H.D. Louwes, telg van een Groninger herenboerengeslacht met een rijke bestuurderstraditie, had gedurende de daaraan voorafgaande decennia een groot gezag opgebouwd in de landbouwwereld. Vanaf de jaren dertig pleitte hij voor betere verhoudingen tussen boeren en landarbeiders. Als een burgemeester bracht hij de strijdige en strijdende belangen en partijen bijeen. Onderlinge eenheid was naar zijn mening de enige manier waarop de landbouw zich als machtsfactor zou kunnen doen gelden bij politiek en overheid. Op basis daarvan was het mogelijk de gelijkberechtiging na te streven van de landbouw, vergeleken met die van de industrie. Hiervoor achtte hij structurele contacten met de overheid noodzakelijk. Louwes, vrijzinnig-hervormd, was door zijn respectvolle benadering van personen en verenigingen bij uitstek de figuur die in staat was de zo verdeelde organisaties op één lijn te krijgen.

Dit resulteerde na de Tweede Wereldoorlog in de oprichting van de Stichting voor de Landbouw, die door de overheid werd erkend als vertegenwoordiger van de Nederlandse landbouw en een belangrijke stem kreeg in het te voeren landbouwbeleid. Was dit in Nederland al vrij uitzonderlijk, in West-Europees verband was het een unicum.

Historia Agriculturae is de serie die het NAHI sinds 1953 uitgeeft. Sinds 1998 is het NAHI vooral een instituut voor documentatie en onderzoek op het terrein van de Nederlandse agrarische geschiedenis, dat zowel gevestigd is aan de Rijksuniversiteit Groningen als aan Wageningen Universiteit. In nummer XVI van de serie is in 1985 een studie gewijd aan S.L. Louwes, de broer van de in dit deel 32 beschreven H.D. Louwes.